

ולא דמיין אלימלך שנערה מואביה תגשים את חלומו (0-124-40)

שמעון קליין shimonk61@gmail.com

אלימלך היה מגדולי המדינה ומפרנסי הדור, וכשבאו שני רעבון אמר עכשיו כל ישראל מסבבין פתחי, זה בקופתו וזה בקופתו, עמד וברח לו מפניהם... (רות רבה פרשה א).

וכן היה ר"ש בן יוחאי אומר: אלימלך, מחלון וכליון, גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו, ומפני מה נענשו? מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ" (בבא בתרא צ, ע"א).

אמר רב חייא בר אבין א"ר יהושע בן קרחה: חס ושלום, שאפ"י מצאו סובין לא יצאו, ואלא מפני מה נענשו? שהיה להן לבקש רחמים על דורם ולא בקשו (שם ע"ב).

וא"ר יוחנן, מאי דכתיב: ויהי בימי שפוט השופטים? דור ששופט את שופטיו, אומר לו: טול קיסם מבין שיניך, אומר לו: טול קורה מבין עיניך (שם ט"ו, ע"ב).

כתיב: מחלון וכליון, וכתיב: יואש ושרף! רב וְשְׂמוּאֵל, חד אמר: מחלון וכליון שמן, ולמה נקרא שמן יואש ושרף? יואש - שנתיאשו מן הגאולה, שרף - שנתחייבו שריפה למקום; וחד אמר: יואש ושרף שמן, ולמה נקרא שמן מחלון וכליון? מחלון - שעשו גופן חולין, וכליון - שנתחייבו כליה למקום" (בבא בתרא צא, ע"ב).

תנו רבנן: אוצרי פירות, ומלוי ברבית, ומקטיני איפה, ומפקיעי שערים... וכתיב: נשבע ה' בגאון יעקב אם אשכח לנצח כל מעשיהם... (בבא בתרא צ, ע"ב). רשב"ם: 'אוצרי פירות' - שקונין בשוק לאצרים למכור ביוקר וגורמין שמתייקר השער ואיכא הפסד עניים... 'מפקיעי שערים' - מוסיפין על השער.

ת"ר: אין יוצאין מארץ לחו"ל - אא"כ עמדו סאתים בסלע. א"ר שמעון: אימתי? בזמן שאינו מוצא ליקח, אבל בזמן שמוצא ליקח, אפ"י עמדה סאה בסלע - לא יצא. "וכן היה ר"ש בן יוחאי אומר: אלימלך, מחלון וכליון, גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו, ומפני מה נענשו? מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ, שנאמר: ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי. מאי הזאת נעמי? א"ר יצחק, אמרו: חזיתם, נעמי שיצאת מארץ לחו"ל מה עלתה לה?". אמר רב חייא בר אבין א"ר יהושע בן קרחה: חס ושלום, שאפ"י מצאו סובין לא יצאו, ואלא מפני מה נענשו? שהיה להן לבקש רחמים על דורם ולא בקשו, שנאמר: בזעקך יצילוך קבוציך... (בבא בתרא צ, ע"א).

ר' שמואל בר נחמן אמר אלם היה מדברי תורה, אמר הראשונים לא מתו אלא ע"י שנטלו אותן ואני הולך ליטלה, חס לי ליטלה לית אנא מערבב זרעייתי, איני מערבב פסולת בבני. ולא היה יודע שכבר נתחדשה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית (רות רבה ז).